

Αριθμός Απόφασης

1411/2019

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Ε`

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 7 Νοεμβρίου 2018, με την εξής σύνθεση: Αθ. Ράντος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Ε` Τμήματος, Χρ. Ντουχάνης, Ρ. Γιαννουλάτου, Σύμβουλοι, Θ. Ζιάμου, Μ. Μπαμπίλη, Πάρεδροι. Γραμματέας η Μ. Βλασερού.

Για να δικάσει:

Α. Την από 23 Νοεμβρίου 2017 αίτηση:

του ..... του ....., κατοίκου ....., ο οποίος δεν παρέστη, αλλά ο Δικηγόρος που υπογράφει την αίτηση νομιμοποιήθηκε με συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο,

κατά του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο οποίος παρέστη με την Στελιανή Κουστουμπάρδη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή ο αιτών επιδιώκει να ακυρωθούν οι σιωπηρές απορρίψεις εκ μέρους του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών Νομού Λάρισας των υπ' αριθ. ...., ..., ..., ..., ..., .../21-07-2017 και ....., ..., ..., .../22-07-2017 αιτήσεών του για διόρθωση πρόδηλων σφαλμάτων του αναρτημένου δασικού χάρτη της Περιφερειακής Ενότητας Λάρισας.

Η αντιπρόσωπος του Υπουργού δήλωσε, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 21 του Κανονισμού Λειτουργίας του Δικαστηρίου, ότι δεν θα αγορεύσει.

Β. Την από 2 Απριλίου 2018 αίτηση:

του ..... του ....., κατοίκου ..... (. ....), ο οποίος παρέστη με το Δικηγόρο Δημήτριο Φινοκαλιώτη (Α.Μ. .... ΔΣ Θεσσαλονίκης), που τον διόρισε με πληρεξούσιο,

κατά του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο οποίος παρέστη με την Στελιανή Κουστουμπάρδη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή ο αιτών επιδιώκει να ακυρωθεί η υπ' αριθ. ..../21-12-2017 απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας (ΦΕΚ 14/02-02-2018 τ. Δ`) και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της Εισηγήτριας, Παρέδρου Θ. Ζιάμου.

Κατόπιν το Δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο του αιτούντος, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια Συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του Δικαστηρίου,

και

ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ
ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, για την άσκηση των κρινόμενων αιτήσεων έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (....., ..., ..., .../23-11-2017 και ....., ..., ..., .../02-09-2018 ειδικά έντυπα παραβόλου σειράς ....., για την πρώτη και για τη δεύτερη αίτηση, αντιστοίχως).

2. Επειδή, με την πρώτη αίτηση, η οποία παραπέμφθηκε στο Συμβούλιο της Επικρατείας με την 79/2018 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας λόγω αρμοδιότητας, ζητείται η ακύρωση των σιωπηρών απορρίψεων εκ μέρους του Προϊστάμενου της Διεύθυνσης Δασών Λάρισας των ....., ..., ..., ..., ..., .../21-07-2017 και ....., ..., ..., ..., ..., .../22-07-2017 αιτήσεων του αιτούντος για διόρθωση πρόδηλων σφαλμάτων του αναρτημένου δασικού χάρτη Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Λάρισας (...../03-02-2017 απόφαση της Διεύθυνσης Δασών Λάρισας) όσον αφορά επιμέρους τμήματα ιδιοκτησίας του εκτάσεως 19.725,50, 4.325,99, 76.813,38, 2.862,88, 90.499,17, 11.091,47, 7.305,99 τ.μ., το καθένα, κείμενα στη θέση "....." του Δήμου ..... Λάρισας. Με τη δεύτερη αίτηση ζητείται η ακύρωση της υπ` αριθ. ..../21-12-2017 απόφασης του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας με τίτλο "Μερική κύρωση του Δασικού Χάρτη Π.Ε. Λάρισας πλην των προκαποδιστριακών ΟΤΑ Αμπελώνων, Αργυροπούλιου, Γιάννουλης, Τυρνάβου και Φαλάνης, συνολικής έκτασης 5.104,414 στρ. (άρθρο 17 Ν. 3889/2010)" (Δ` 14/02-02-2018), καθ` ο μέρος αφορά τη συμπερίληψη των ως άνω τμημάτων ιδιοκτησίας του αιτούντος στον εν λόγω δασικό χάρτη ως δασικών.

3. Επειδή, οι κρινόμενες αιτήσεις, με το ως άνω περιεχόμενο, είναι συναφείς και πρέπει να συνεκδικασθούν.

4. Επειδή, στα άρθρα 13 έως 24 του Ν. 3889/2010 (Α` 182), όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 153 του Ν. 4389/2016 (Α` 94), ορίζεται ότι: "Άρθρο 13 1. Οι δασικές εν γένει εκτάσεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 3 του Ν. 998/1979 (Α` 289), που διέπονται από τις προστατευτικές διατάξεις αυτού, απεικονίζονται σε κατάλληλης κλίμακας αεροφωτογραφικό ή χαρτογραφικό υλικό, το οποίο, αφού συμπληρωθεί με τα φωτοερμηνευτικά στοιχεία των πρόσφατων και ιστορικών αεροφωτογραφιών, τις διοικητικές πράξεις και τα διαθέσιμα στοιχεία της δασικής υπηρεσίας, αποτελεί τον δασικό χάρτη. ... 9. Ο δασικός χάρτης αμέσως μετά την κατάρτισή του θεωρείται από την οικεία Διεύθυνση Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Για τη θεώρηση εκδίδεται απόφαση της ανωτέρω Υπηρεσίας, η οποία αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια. ... Άρθρο 14 1. Ο δασικός χάρτης που έχει θεωρηθεί σύμφωνα με το άρθρο 13 αναρτάται με απόφαση της οικείας Διεύθυνσης Δασών εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κατά την παράγραφο 9 του άρθρου 13 θεώρησή του στον ειδικό διαδικτυακό τόπο ανάρτησης δασικών χαρτών και υποβολής αντιρρήσεων της παραγράφου 11 του άρθρου 13. 2. Στον ειδικό διαδικτυακό τόπο της παραγράφου 11 του άρθρου 13 δημοσιεύεται ανακοίνωση της οικείας Διεύθυνσης Δασών για την ανάρτηση του δασικού χάρτη, με αναφορά στον τόπο και το χρόνο της ανάρτησης και πρόσκληση των ενδιαφερομένων για την υποβολή αντιρρήσεων κατά του αναρτημένου δασικού χάρτη με αναφορά στο χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο υποβολής αυτών κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 15 και 16. Από την ημερομηνία της κατά τα ανωτέρω δημοσιοποίησης τεκμαίρεται η πλήρης γνώση κάθε ενδιαφερόμενου τρίτου προκειμένου να

ασκήσει τις προβλεπόμενες αντιρρήσεις. ... Άρθρο 15 (όπως η παρ. 1 αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 άρθρου δεύτερου του Ν. 4462/2017, Α` 39/28-03-2017) Δικαίωμα Αντιρρήσεων 1. Κατά του περιεχομένου του δασικού χάρτη που αναρτήθηκε επιτρέπεται η υποβολή αντιρρήσεων μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εκατόν πέντε (105) ημερών από την ημερομηνία που ορίζεται στην πρόκληση υποβολής αντιρρήσεων της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του παρόντος νόμου. ... Για την υποβολή των αντιρρήσεων καταβάλλεται επί ποινή απαραδέκτου των αντιρρήσεων ειδικό τέλος, το ύψος του οποίου καθορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 22 του παρόντος. ... 2. ... 3. Στις αντιρρήσεις αναγράφονται επί ποινή απαραδέκτου οι γεωγραφικές συντεταγμένες των κορυφών του πολυγώνου που περικλείει την έκταση που αφορά η αμφισβήτηση του χαρακτήρα ή της μορφής, σύμφωνα με τον αναρτηθέντα δασικό χάρτη. Στην περίπτωση που ο δασικός χάρτης αφορά περιοχή στην οποία έχει περαιωθεί η κτηματογράφηση και λειτουργεί κτηματολόγιο, υποβάλλεται κτηματολογικό απόσπασμα ακινήτου, που εκδίδεται από την ΕΚΧΑ ΑΕ και επί του οποίου απεικονίζεται η έκταση της οποίας αμφισβητείται ο χαρακτήρας. 4. Με τις αντιρρήσεις προβάλλονται λόγοι που αφορούν αποκλειστικά και μόνο την αμφισβήτηση του χαρακτήρα ή της μορφής των εμφανιζόμενων στο δασικό χάρτη εκτάσεων .....". Εξάλλου, κατά το άρθρο 30 του Ν. 4496/2017 (Α` 17/08-11-2017): "Στις περιπτώσεις που η προθεσμία υποβολής αντιρρήσεων της παρ. 1 του άρθρου 15 του Ν. 3889/2010 (Α` 182) έληξε στις 25 Σεπτεμβρίου 2017, οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 17 του Ν. 3889/2010 παρατείνονται μέχρι τις 11 Δεκεμβρίου 2017". Στο άρθρο 17 του Ν. 3889/2010 ορίζεται ότι: "Επεξεργασία αντιρρήσεων και κύρωση δασικών χαρτών. 1. Εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων η αρμόδια Διεύθυνση Δασών ή σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 13 η Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε. επεξεργάζεται τα στοιχεία των αντιρρήσεων και αποτυπώνει στον δασικό χάρτη με πράσινο περίγραμμα και πράσινη διαγράμμιση τις εκτάσεις για τις οποίες δεν υποβλήθηκαν αντιρρήσεις. Στην περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 13 όταν η επεξεργασία γίνεται από την Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε., ο δασικός χάρτης, εντός της ως άνω προθεσμίας, αποστέλλεται μαζί με τις αντιρρήσεις στην αρμόδια Διεύθυνση Δασών για τον έλεγχο της ορθής αποτύπωσης. Για τις εκτάσεις που δεν περιλαμβάνονται στα στοιχεία που περιγράφονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 13, για τις οποίες δεν έχουν ασκηθεί αντιρρήσεις και δεν περιλαμβάνονται στις εξαιρέσεις του παρόντος άρθρου, το περιεχόμενο του αναρτημένου δασικού χάρτη θεωρείται οριστικό και βεβαιώνεται με απόφαση του Διευθυντή της οικείας Διεύθυνσης Δασών ότι δεν έχουν ασκηθεί αντιρρήσεις. 2. Ο δασικός χάρτης με αποτυπωμένες τις εκτάσεις, για τις οποίες δεν ασκήθηκαν αντιρρήσεις, θεωρείται από την οικεία Διεύθυνση Δασών εντός προθεσμίας σαράντα πέντε ημερών (45) από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων. ... 6. ... 7. Ο δασικός χάρτης των προηγούμενων παραγράφων έχει, ως προς τα τμήματα για τα οποία ασκήθηκαν αντιρρήσεις, προσωρινή ισχύ έως τη δημοσίευση της κατά το άρθρο 19 του παρόντος απόφασης κύρωσης του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. ....". Στο άρθρο 18 του ίδιου νόμου προβλέπεται η διαδικασία εξέτασης των αντιρρήσεων από τις Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.) ενώ στο άρθρο 19 προβλέπεται ότι με βάση τις αποφάσεις των ΕΠ.Ε.Α. επί των ασκηθεισών αντιρρήσεων ο δασικός χάρτης που κυρώθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 17, συμπληρώνεται και διορθώνεται (παρ. 1) και κυρώνεται στο σύνολό του με απόφασή του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (παρ. 2). Από την ημερομηνία δημοσίευσής του, ο κυρωμένος δασικός χάρτης καθίσταται στο σύνολό του οριστικός και έχει πλήρη αποδεικτική ισχύ σε κάθε διοικητική ή δικαστική αρχή για τα τμήματα που αποτελούν δασικές εν γένει εκτάσεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει (παρ. 3). Κατά των πράξεων κύρωσης δασικών

χαρτών επιτρέπεται η άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (παρ. 5). Στο άρθρο 20 ορίζεται εξάλλου ότι: "1. Μετά τη μερική ή ολική κύρωση του δασικού χάρτη, δεν επιτρέπεται αναμόρφωσή του, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 5 άρθρου 19 του παρόντος. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η αναμόρφωση του κυρωμένου δασικού χάρτη με την προσθήκη ή διαγραφή των εκτάσεων που θα υπαχθούν ή θα πάψουν να υπάγονται στο δασικό νόμο, σύμφωνα με πράξεις των αρμοδίων οργάνων, που εκδίδονται κατ' εφαρμογή της δασικής νομοθεσίας ή με δικαστικές αποφάσεις που κρίνουν επί των πράξεων αυτών, καθώς και με δικαστικές αποφάσεις επί του ιδιοκτησιακού ζητήματος των εκτάσεων των περιπτώσεων 5α` και 5β` του άρθρου 3 του Ν. 998/1979 όπως ισχύει, είτε με διοικητικές πράξεις που έπρεπε να συμπεριληφθούν στο δασικό χάρτη ή εσφαλμένα αποτυπώθηκαν κατά την κατάρτισή του και δεν απεικονίζονται σε αυτόν. ... 3. Μετά την κύρωση του δασικού χάρτη, η οικεία Διεύθυνση Δασών προβαίνει σε κατάρτιση και τήρηση δασολογίου για τις δασικές εν γένει εκτάσεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του Ν. 998/1979 που αποτυπώνονται σε αυτόν, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στις διατάξεις τού άρθρου 3 του Ν. 3208/2003, όπως ισχύει. Σε περίπτωση αναμόρφωσης του δασικού χάρτη, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, το δασολογίο ενημερώνεται ανάλογα .....". Στο άρθρο 21 του Ν. 3889/2010 που φέρει τον τίτλο "Εξουσιοδοτικές διατάξεις" ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι: "1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν κοινής εισήγησης της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της εταιρείας Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε., καθορίζονται: α. Οι τεχνικές προδιαγραφές για την κατάρτιση, συμπλήρωση, διόρθωση, αναμόρφωση και τήρηση των δασικών χαρτών... ο προσδιορισμός και ο τρόπος διόρθωσης των πρόδηλων σφαλμάτων, ... β. .... γ. Θέματα σχετικά με τη ..... σύνταξη, υποβολή, παραλαβή, καταχώριση και επεξεργασία των αντιρρήσεων και των συνοδευτικών τους στοιχείων, το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής φόρμας υποβολής αντιρρήσεων, ... τον τρόπο παροχής γενικότερων οδηγιών και διευκρινίσεων για την υποβολή αντιρρήσεων και τη διαδικασία διόρθωσης των πρόδηλων σφαλμάτων τους... δ. Ειδικά θέματα που αφορούν τη διαδικασία κατάρτισης, διόρθωσης, συμπλήρωσης και αναμόρφωσης των δασικών χαρτών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13, 17, 19 και 20 του παρόντος .....

5. Επειδή, εξάλλου, κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 21 του Ν. 3889/2010, όπως κατά τα ανωτέρω ισχύει, εκδόθηκε η 146776/2459/2016 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας "Καθορισμός θεμάτων σχετικών με την παράγραφο 1 εδάφια β`, γ`, δ` και ε` του άρθρου 21 του Ν. 3889/2010 όπως ισχύει" (Β` 3532/03-11-2016). Στην απόφαση αυτή ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: "ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΩΝ ... 3.4 Τέλος άσκησης αντιρρήσεων. Για την υποβολή των αντιρρήσεων καταβάλλεται υποχρεωτικά ειδικό τέλος, το ύψος του οποίου καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 2, του άρθρου 22 του Ν. 3889/2010 με κοινή Υπουργική απόφαση. Οι εξαιρέσεις της υποχρέωσης καταβολής του ειδικού τέλους καθορίζονται στην παραπάνω κοινή υπουργική απόφαση. ... 3.6 Περιεχόμενο αντιρρήσεων. Με τις αντιρρήσεις προβάλλονται λόγοι που αφορούν αποκλειστικά και μόνο την αμφισβήτηση τόσο της γεωγραφικής θέσης της αποτύπωσης όσο και του χαρακτήρα των εμφανιζομένων στο χάρτη εκτάσεων. Οι αντιρρήσεις μπορεί να συνοδεύονται από στοιχεία που αποδεικνύουν ή υποστηρίζουν τους ισχυρισμούς του ενδιαφερομένου, για το δασικό/χορτολιβαδικό ή μη χαρακτήρα της έκτασης (φωτοερμηνείες, τεχνικές εκθέσεις, κ.λπ.) τον οποίο αμφισβητεί. ... 3.8.1 Αντιρρήσεις που εξαιρούνται της καταβολής τέλους: α) Αντιρρήσεις που αφορούν περιοχές που έχουν συμπεριληφθεί στο δασικό χάρτη, λόγω μη αποτύπωσης του περιγράμματος της παρ. 2 περίπτωση α του άρθρου 23 του Ν. 3889/2010, όπως ισχύει, καθώς και οι εκτάσεις που εμπίπτουν στις περιπτώσεις της παρ. 3β του άρθρου 31 του

N. 4280/2014, όπως ισχύει. ... ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΩΝ. ... 5.3 Μερική κύρωση Δασικού Χάρτη. ... 5.3.α. Ψηφιακό αρχείο μερικώς κυρωμένου δασικού χάρτη. 1. ... 2. Στον μερικώς κυρωμένο δασικό χάρτη αποτυπώνονται: α) με πράσινο περίγραμμα και πράσινη διαγράμμιση, τα τμήματα τα οποία αποτελούν δασικές εν γένει εκτάσεις των παρ. 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 3 του Ν. 998/1979 όπως ισχύει. Επί των ανωτέρω εκτάσεων εφαρμόζονται οι διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας, με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στην παράγραφο 5 του ως άνω άρθρου 3, ως προς τις χορτολιβαδικές και τις πετρώδεις και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της ως άνω παραγράφου. β) με κίτρινο περίγραμμα και κίτρινη διαγράμμιση, τα τμήματα τα οποία αποτελούν τις λοιπές εκτάσεις, οι οποίες δεν διέπονται από τις διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας. ... 3. Τα λοιπά τμήματα του αναρτημένου δασικού χάρτη, για τα οποία είτε ασκήθηκαν αντιρρήσεις είτε εξαιρούνται της μερικής κύρωσης κατά τα προβλεπόμενα, αποτελούν τον προσωρινό δασικό χάρτη, της παρ. 7 του άρθρου 17 Ν. 3889/2010 και εμφανίζονται με την μορφή και το περιεχόμενο που είχε αυτός κατά την ανάρτησή του. ... 5.5 Εξέταση αντιρρήσεων ... 5.6 Αποκατάσταση σφαλμάτων που οφείλονται σε παράλειψη απεικόνισης πράξεων της διοίκησης πριν την κύρωση του Δ.Χ. Για τις περιπτώσεις που θα διαπιστωθεί ότι δεν συμπεριελήφθησαν πράξεις της διοίκησης (σχέδιο πόλης, πράξη χαρακτηρισμού, κλήρος εποικισμού κ.λπ.), εκ παραδρομής, που οφείλονταν να είναι αποτυπωμένες στον ήδη αναρτημένο Δασικό Χάρτη και πριν την κύρωσή του, η Δ/ση Δασών ή η Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε. συλλέγει τα στοιχεία της διοικητικής πράξης από την αρμόδια υπηρεσία, και εισηγείται σχετικά με υπόμνημα στην ΕΠ.Ε.Α. για τη διόρθωση του δασικού χάρτη. Η ΕΠ.Ε.Α. εξετάζει και κρίνει την επιχειρηματολογία και την εγκυρότητα των στοιχείων και τελικά αποφαινεται σχετικά, εκδίδοντας ανάλογη απόφαση. Εάν κατά την εξέταση των αντιρρήσεων των παραπάνω περιπτώσεων διαπιστωθεί από την ΕΠ.Ε.Α. ότι στον αναρτημένο δασικό χάρτη, παραλείφθηκαν να απεικονιστούν ισχύουσες διοικητικές πράξεις, που όφειλαν να είναι αποτυπωμένες σε αυτόν, αυτή ενημερώνει το φορέα που διενεργεί την ανάρτηση, ώστε αυτός να αναζητήσει τα σχετικά στοιχεία από την αρμόδια υπηρεσία και να τα προωθήσει συνοδευόμενα από υπόμνημα στην ΕΠ.Ε.Α. προς έκδοση σχετικής απόφασης. ....".

6. Επειδή, όπως έχει κριθεί (ΣτΕ 1811/2018 7μ., σκ. 10), η νομοθετική πρόβλεψη σταδίου αντιρρήσεων κατά του αναρτηθέντος δασικού χάρτη, ο οποίος δύναται να καλύπτει ευρεία περιοχή, αποσκοπεί στην παροχή προς κάθε ενδιαφερόμενο της ευχέρειας να προβάλλει ενώπιον ειδικώς κατεστημένου οργάνου, ειδικούς ισχυρισμούς για την αμφισβήτηση του δασικού χαρακτήρα συγκεκριμένου τμήματος της χαρτογραφηθείσας περιοχής, συνοδευόμενους από τα αναγκαία για την υποστήριξή τους στοιχεία, προκειμένου οι ισχυρισμοί αυτοί να αξιολογηθούν από το εν λόγω όργανο, που διαθέτει τις αναγκαίες για το σκοπό αυτό τεχνικές γνώσεις και δεξιότητες, αλλά και μέσα (αναλογικά και ψηφιακά αντίγραφα δασικών χαρτών, ορθοφωτοχάρτες, αεροφωτογραφίες και αεροφωτογραφικές αναφορές κλπ., βλ. ενότητα γ' στ. 12 ΥΑ 199284/707/14-12-2010). Εάν οι εν λόγω αντιρρήσεις, με τις οποίες είναι, βεβαίως, δυνατή η προβολή και τεχνικής φύσεως ισχυρισμών, ασκηθούν και απορριφθούν, η νομιμότητα της απόρριψής τους μπορεί να αμφισβητείται με αίτηση ακυρώσεως κατά της κύρωσης του δασικού χάρτη που θα διενεργηθεί, στην περίπτωση αυτή, κατά το άρθρο 19 του Ν. 3889/2010, αφού η άσκηση αντιρρήσεων δεν επιτρέπει να συμπεριληφθούν οι αμφισβητούμενες εκτάσεις στο δασικό χάρτη που κυρώνεται κατά το άρθρο 17. Αντικείμενο ελέγχου τότε μπορεί να είναι η αιτιολογία απορρίψεως των εν λόγω ισχυρισμών, η οποία θα προκύπτει, μεταξύ άλλων, από το διοικητικό φάκελο που θα έχει σχηματισθεί κατά την εξέταση των αντιρρήσεων. Εάν, αντιθέτως, ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος τεκμαίρεται, κατά τα προαναφερόμενα, ότι τελεί σε γνώση της ανάρτησης

του δασικού χάρτη και της δυνατότητας άσκησης αντιρρήσεων κατ' αυτού, επιλέξει να μην τις ασκήσει, με αποτέλεσμα η συγκεκριμένη έκταση που τον αφορά, να συμπεριληφθεί στην απόφαση κύρωσης του δασικού χάρτη κατά το άρθρο 17 του Ν. 3889/2010, δικαιούται μιν να ασκήσει αίτηση ακυρώσεως κατά της απόφασης αυτής, με αυτήν, όμως, δεν είναι επιτρεπτή, από τη φύση του ακυρωτικού δικαστικού ελέγχου, η προβολή λόγων ακυρώσεως κατ' επίκληση στοιχείων τεχνικής φύσεως σχετικών με τη βλάστηση της έκτασης, τα οποία θα μπορούσαν να είχαν υποβληθεί ενώπιον του αρμοδίου για την εξέταση των αντιρρήσεων διοικητικού οργάνου και να αξιολογηθούν από αυτό, τέτοιοι δε λόγοι ακυρώσεως είναι, ιδίως, οι προβαλλόμενοι κατ' επίκληση εκθέσεων φωτοερμηνείας αεροφωτογραφιών κ.λπ. Έχοντας την έννοια αυτή, οι ως άνω διατάξεις δεν καταλείπουν κενό δικαστικής προστασίας, διότι η αιτιολογία της τυχόν απορρίψεως των σχετικών λόγων από την οικεία Επιτροπή, εφόσον βεβαίως είχαν ασκηθεί οι προβλεπόμενες αντιρρήσεις, θα μπορούσε να αποτελέσει περιεχόμενο παραδεκτού λόγου ακυρώσεως, εξεταστέου κατ' ουσία.

7. Επειδή, περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 21 του Ν. 3889/2010, όπως κατά τα ανωτέρω ισχύει, εκδόθηκε η 153394/919/2017 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας "Καθορισμός, προσδιορισμός, τρόπος και διαδικασία διόρθωσης πρόδηλων σφαλμάτων στην κατάρτιση και κύρωση των δασικών χαρτών" (Β` 1366/21-04-2017). Στην απόφαση αυτή ορίζονται τα εξής: "Α. Καθορίζεται πρόδηλο σφάλμα στη διαδικασία κατάρτισης του δασικού χάρτη οποιαδήποτε προφανής - τεχνικού χαρακτήρα απόκλιση ή εσφαλμένη τεχνική απόδοση των οριογραμμών που παρατηρείται πάνω στα φωτογραμμετρικά υπόβαθρα και προκύπτει είτε από μετρήσεις εδάφους ή φωτοερμηνευτικής απόδοσης του θεματικού περιεχομένου του χάρτη, που έρχεται σε αντίθεση με την εικόνα, που παρουσιάζεται σ' αυτά, - παράλειψη, εκ παραδρομής, της αποτύπωσης σαφώς δασικής έκτασης εντός ευρύτερης άλλης μορφής (αγροτικής κ.λπ.) και το αντίστροφο, - απεικόνιση εμφανώς λανθασμένη αγροτικής έκτασης ως δασικής και το αντίστροφο, - παράλειψη εγγραφών στοιχείων των πολυγώνων του χάρτη στη βάση δεδομένων, - λάθος αποτύπωση θεματικής επιφάνειας που οφείλεται σε διαμορφωμένα στοιχεία εικόνας (φωτογραφίας) λόγω διαβαθμισμένων περιοχών, - απόδοση ως "χορτολιβαδικής", έκτασης που αφορά σε πεδινή και ομαλής κλίσης περιοχή, η οποία εξαιρείται της υπαγωγής στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, σύμφωνα με το ΠΔ 32/2016 (ΦΕΚ Α` 46), - απόδοση ως "χορτολιβαδικής", έκτασης που αφορά σε αναγνωρισμένη, κατά τις κείμενες διατάξεις, έναντι του Δημοσίου ως ιδιωτικής, η οποία εξαιρείται της υπαγωγής στις διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας, - απόδοση ως δασικής, έκτασης που αφορά τεχνητή δασική φυτεία, η οποία εξαιρείται της υπαγωγής στις διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας και - ειδικά σφάλματα που οφείλονται σε παράλειψη απεικόνισης πράξεων της διοίκησης πριν την κύρωση του δασικού χάρτη. Β. Τα πρόδηλα σφάλματα του δασικού χάρτη αντιμετωπίζονται ως ακολούθως: 1. Σφάλματα που οφείλονται στα χαρτογραφικά υπόβαθρα. ... 2. Σφάλματα που οφείλονται σε λάθος τοποθέτηση των θεματικών οριογραμμών. ... 3. Σφάλματα που οφείλονται σε παράλειψη ή λάθος απεικόνισης θεματικών εκτάσεων (αφορούν μορφή ή χαρακτήρα) - Για τις περιπτώσεις που προφανέστατα δεν συμπεριελήφθη σαφώς δασική έκταση εντός πολυγώνου άλλης μορφής έκτασης (π.χ. αγροτικής) και το αντίστροφο, συμπληρώνεται και τροποποιείται ο δασικός χάρτης με αυτές, δημιουργούμενων νέων πολυγώνων, τα οποία κωδικαριθμούνται, με ανάλογη τροποποίηση της βάσης δεδομένων. - Επίσης, για λανθασμένη εκτίμηση του είδους βλάστησης από τη φωτοερμηνεία παλαιότερων ή/και πλέον πρόσφατων αεροφωτογραφιών και λόγω μη επιβεβαίωσης στο έδαφος, που είχε σαν αποτέλεσμα την προφανέστατη, εσφαλμένη, απεικόνιση πολυγώνου μη δασικής έκτασης ως δασικής και το αντίστροφο. Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα διευκρινιστικού χαρακτήρα αναφέρεται

μεγάλης ηλικίας ελαιώνας, που λόγω της έντονης κλίσης του εδάφους κατά τη φωτοερμηνεία των αεροφωτογραφιών ελήφθη ως έχον τη μορφή δάσους και συμπεριελήφθη ως δασική έκταση. Διευκρινίζεται ότι τα ανωτέρω αφορούν θεραπεία προφανέστατων λαθών στη μορφή κάλυψης εκτάσεων και δεν επιτρέπεται φωτοερμηνευτική ή επίγεια επανεκτίμηση αυτών ακόμα και όταν βρίσκονται σε οριακή κατάσταση χαρακτηρισμού τους. ... 4. Σφάλματα που οφείλονται σε παράλειψη ή λάθος εγγραφών στοιχείων (αντιστοίχισης) ... 5. Σφάλματα που οφείλονται σε τροποποιημένα στοιχεία κατόπιν επεξεργασίας εικόνας λόγω διαβαθμισμένων περιοχών. ... 6. Σφάλματα λόγω συμπερίληψης πεδινών χορτολιβαδικών, βραχωδών ή πετρωδών εκτάσεων ... 7. Σφάλματα λόγω συμπερίληψης χορτολιβαδικών, βραχωδών ή πετρωδών εκτάσεων αναγνωρισμένων ως ιδιωτικών. Στις περιπτώσεις που συμπεριλήφθηκαν στους δασικούς χάρτες εκτάσεις ως υπαγόμενες στις παραγράφους 5α1, 5β του άρθρου 3 του Ν. 998/1979, ενώ είναι αναγνωρισμένες, κατά τις κείμενες διατάξεις, έναντι του Δημοσίου ως ιδιωτικές, οι δασικοί χάρτες διορθώνονται, εξαιρουμένων των πολυγώνων που αφορούν στις παραπάνω εκτάσεις. 8. Σφάλματα λόγω συμπερίληψης τεχνητών δασικών φυτειών ως δασικών εκτάσεων ... Η διαδικασία διόρθωσης των ανωτέρω υπό στοιχεία Β1 έως Β8 που ακολουθείται είναι η εξής: α. Εφόσον ο δασικός χάρτης είναι θεωρημένος, αλλά όχι αναρτημένος όλες οι ανωτέρω ενέργειες εκτελούνται αυτεπάγγελτα από το τμήμα Δασικών Χαρτογραφήσεων της οικείας Διεύθυνσης Δασών. ... β. Στην περίπτωση που ο δασικός χάρτης έχει αναρτηθεί και δεν έχει ξεκινήσει η προθεσμία υποβολής αντιρρήσεων, όλες οι ανωτέρω περιπτώσεις προωθούνται, είτε αυτεπάγγελτα είτε κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου, με εισήγηση του τμήματος Δασικών Χαρτογραφήσεων της οικείας Διεύθυνσης Δασών αναδεικνύοντας το σφάλμα, στην Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ζητώντας τη θετική γνωμοδότησή της. Στη συνέχεια προωθείται προς έγκριση στο Γενικό Διευθυντή Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Σε περίπτωση διαφωνίας του Γενικού Διευθυντή, το θέμα παραπέμπεται και επιλύεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. ... γ. Εφόσον ο δασικός χάρτης έχει αναρτηθεί και έχει ξεκινήσει η προθεσμία υποβολής αντιρρήσεων, όλες οι ανωτέρω περιπτώσεις που είτε: i. αυτεπάγγελτα διαπιστώνονται από το τμήμα Δασικών Χαρτογραφήσεων της οικείας Δ/σης Δασών, ii. διαπιστώνονται κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος στην οικεία Δ/ση Δασών, iii. έχουν υποβληθεί ως αντιρρήσεις, προωθούνται από την αρμόδια Δ/ση Δασών στην ΕΠ.ΕΑ, συνοδευόμενες από σχετικό υπόμνημα με το αιτιολογικό της υπαγωγής τους στις περιπτώσεις πρόδηλου σφάλματος ... 9. Ειδικά σφάλματα που οφείλονται σε παράλειψη απεικόνισης πράξεων της διοίκησης πριν την κύρωση του δασικού χάρτη. Για τις περιπτώσεις που δεν συμπεριλήφθηκαν πράξεις της διοίκησης (σχέδιο πόλης, πράξη χαρακτηρισμού, έγγραφα πληροφοριακού χαρακτήρα που προβλέπονται στην παρ. 10 του άρθρου 14 του Ν. 998/1979, κλήρος εποικισμού κλπ.), εκ παραδρομής, που οφείλονταν να είναι αποτυπωμένες στον ήδη αναρτημένο δασικό χάρτη και πριν την κύρωσή του: α. εάν έχει υποβληθεί αντίρρηση, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην παρ. 5.6 Συνοδευτικού Τεύχους της 146776/2459/21-10-2016 απόφασης Αναπληρωτή Υπουργού Π.ΕΝ. (ΦΕΚ Β` 3532), υποβάλλοντας η αρμόδια Διεύθυνση Δασών εισήγηση στην ΕΠ.ΕΑ, πιστοποιώντας τα στοιχεία της διοικητικής πράξης για την υπαγωγή της έκτασης στη διοικητική πράξη και η ΕΠ.Ε.Α. εκδίδει σχετική απόφαση έγκρισης υπαγωγής και διόρθωσης του δασικού χάρτη, β. Εάν δεν έχει υποβληθεί αντίρρηση και παράλληλα δεν έχει συσταθεί η ΕΠ.Ε.Α., μπορεί κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου η ίδια ανωτέρω υπηρεσία να εισηγηθεί στη Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αναδεικνύοντας την παράλειψη και ζητώντας τη θετική γνωμοδότησή της, προκειμένου να συμπεριληφθεί η πράξη στο δασικό χάρτη ... Σε κάθε περίπτωση που έχει υποβληθεί αντίρρηση με περιεχόμενο που την εντάσσει σε κατηγορία

πρόδηλου σφάλματος, το οποίο βεβαιώνεται με την απόφαση της ΕΠ.Ε.Α., το καταβληθέν τέλος επιστρέφεται στον δικαιούχο .....

8. Επειδή, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, στις ειδικές περιπτώσεις στις οποίες αναρτηθείς δασικός χάρτης εμπεριέχει πρόδηλα σφάλματα, όπως αυτά ορίζονται στην προαναφερόμενη 153394/919/2017 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο ενδιαφερόμενος έχει τη δυνατότητα να ακολουθήσει την ειδικώς διαγραφόμενη στην εν λόγω υπουργική απόφαση διαδικασία διόρθωσης προδήλου σφάλματος, χωρίς, μάλιστα, να έχει υποχρέωση καταβολής του ειδικού τέλους άσκησης αντιρρήσεων. Οι ειδικές αυτές περιπτώσεις απαριθμούνται περιοριστικώς στην προαναφερόμενη 153394/919/2017 Υπουργική Απόφαση, σε αυτές δε περιλαμβάνεται και η παράλειψη απεικόνισης πράξεων της διοίκησης πριν την κύρωση του δασικού χάρτη (σχέδιο πόλης, πράξη χαρακτηρισμού, έγγραφα πληροφοριακού χαρακτήρα που προβλέπονται στην παρ. 10 του άρθρου 14 του Ν. 998/1979, κλήρος εποικισμού κλπ.). Στις ως άνω δε εξαιρετικές περιπτώσεις, τα σφάλματα του δασικού χάρτη πρέπει να προκύπτουν ευθέως και αμέσως από τα προσκομιζόμενα από τον ενδιαφερόμενο στοιχεία, κατά τρόπο βέβαιο και αδιαμφισβήτητο, ώστε να μη χωρεί περαιτέρω κατ' ουσίαν κρίση και εκτίμηση επί του περιεχομένου τους εκ μέρους της Διοίκησης. Εξάλλου, στις περιπτώσεις που τα προσκομιζόμενα στοιχεία δεν πληρούν τις αναφερόμενες στην ανωτέρω υπουργική απόφαση προϋποθέσεις, όπως και σε κάθε άλλη περίπτωση, ο ενδιαφερόμενος έχει παράλληλα την ευχέρεια υποβολής αντιρρήσεων κατά του αναρτηθέντος δασικού χάρτη. Ειδικότερα, αμφισβητήσεις του περιεχομένου του δασικού χάρτη, τόσο της γεωγραφικής θέσης της αποτύπωσης όσο και του χαρακτήρα των εμφανιζομένων στο χάρτη εκτάσεων, όπως ο χάρτης διαμορφώνεται στο ενδιαμέσο στάδιο της διαδικασίας που προηγείται της κύρωσης, μπορεί ή πρέπει, κατά περίπτωση, να προβάλλονται με τη διαδικασία των αντιρρήσεων με την καταβολή του ειδικού τέλους, στην περίπτωση δε αυτή η ανταπόδειξη εκ μέρους του ενδιαφερόμενου χωρεί επί τη βάση τόσο τεχνικών στοιχείων όσο και δημοσίων εγγράφων που εμπεριέχουν κρίση περί του δασικού ή μη χαρακτήρα της έκτασης. Ανάλογα δε με την τήρηση της διαδικασίας διόρθωσης πρόδηλου σφάλματος ή της διαδικασίας των αντιρρήσεων, διαμορφώνονται αντιστοίχως, αφενός μεν η εξέλιξη της διαδικασίας κύρωσης του δασικού χάρτη κατά το άρθρο 17 ή κατά το άρθρο 19 του Ν. 3889/2010, αφετέρου δε η έκταση και το περιεχόμενο της δικαστικής προστασίας που δύναται στη συνέχεια να επιδιώξει ο ενδιαφερόμενος (βλ ανωτέρω σκ. 6). Εξάλλου, σε περίπτωση που, εντός της προθεσμίας των αντιρρήσεων, ασκηθεί αίτηση διόρθωσης προδήλου σφάλματος, χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ως άνω 153394/919/2017 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δηλαδή επί ζητήματος το οποίο δεν περιλαμβάνεται στα περιοριστικώς αναφερόμενα στην ως άνω υπουργική απόφαση, τότε, κατά την έννοια των αυτών διατάξεων, η Υπηρεσία στην οποία υποβλήθηκε η αίτηση οφείλει είτε να την εξετάσει ως αίτηση αντιρρήσεων είτε, αν δεν είναι αρμόδια, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια προς εξέταση των αντιρρήσεων αρχή, προκειμένου αυτή, κατά περίπτωση, είτε να την εξετάσει αυτοτελώς είτε να την συνεξετάσει με τυχόν ήδη υποβληθείσες αντιρρήσεις, εφόσον, βεβαίως, καταβληθεί το ειδικό τέλος, εάν συντρέχει περίπτωση. Εάν, όμως, η εν λόγω έκταση συμπεριληφθεί στον κυρωθέντα κατά το άρθρο 17 του Ν. 3889/2010 δασικό χάρτη με πράσινο περίγραμμα και πράσινη διαγράμμιση, δηλαδή ως δασική, χωρίς να λάβει χώρα η κατά τα ανωτέρω διαβίβαση, ο χάρτης πάσχει κατά τούτο, δεδομένου ότι εμπεριέχει την άρνηση της Διοίκησης να διαβιβάσει, όπως υποχρεούνταν, κατά τα προεκτεθέντα, την αίτηση διόρθωσης σφάλματος στην αρμόδια για τις αντιρρήσεις αρχή και περαιτέρω να περιλάβει την έκταση αυτή στον χάρτη με τον ειδικό υπομνηματισμό των εκτάσεων για τις οποίες εκκρεμούν αντιρρήσεις.

οικογένειά του, όπως προκύπτει από την προαναφερόμενη ...../19-09-1977 αναφορά του Δασάρχη Λάρισας. Η εν λόγω αναφορά, ουδέποτε ανακληθείσα, συνιστά τελεσίδικη πράξη χαρακτηρισμού, κατά την έννοια του άρθρου 14 παρ. 10 του Ν. 998/1979, όπως η παρ. αυτή προστέθηκε με το άρθρο 12 παρ. 2 Ν. 4315/2014, γ) με την ...../07-06-2017 αίτησή του προς τον Δασάρχη Λάρισας, ζήτησε την έκδοση βεβαίωσης (σύμφωνα με την 145957/4835 Οδηγία εφαρμογής της παρ. 10 του άρθρου 14 Ν. 998/1979) για τον αγροτικό χαρακτήρα των επίμαχων εκτάσεων σύμφωνα με την ...../19-09-1977 αναφορά του Δασάρχη Λάρισας και συνυποβληθέν τοπογραφικό διάγραμμα με υπόβαθρο αναφοράς το Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ 1987, πλην με το ...../..... έγγραφο του Δασαρχείου του γνωστοποιήθηκε ότι δε συντρέχει περίπτωση έκδοσης βεβαίωσης διότι δεν βρέθηκε στο αρχείο της Υπηρεσίας τοπογραφικό διάγραμμα του συγκεκριμένου αγροκτήματος. Κατά τα προβαλλόμενα, η Αρχή όφειλε να τηρεί στο αρχείο της το τοπογραφικό διάγραμμα που συνοδεύει την ...../19-09-1977 αναφορά του Δασάρχη, περαιτέρω δε, όφειλε να εκδώσει νέο τοπογραφικό με υπόβαθρο το Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ 1987 και εν τέλει, να εκδώσει την αιτηθείσα βεβαίωση, δ) η ασυνεπής και παρελκυστική συμπεριφορά της Αρχής (Διεύθυνση Δασών και Δασαρχείο), τείνουσα στον χαρακτηρισμό ως δασικών αγροτικών εκτάσεων, τις οποίες ο ίδιος καλλιεργεί ως επαγγελματίας αγρότης, συνιστά παράβαση των αρχών της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του πολίτη και της χρηστής διοίκησης. Εξάλλου, με τη (δεύτερη) κρινόμενη αίτηση, με την οποία ο αιτών στρέφεται κατά της κύρωσης του δασικού χάρτη της Π.Ε. Λάρισας, καθ' ο μέρος αφορά στο χαρακτηρισμό ως δασικών ή χορτολιβαδικών, των αγροτικών, κατά τα προβαλλόμενα, ακινήτων της ιδιοκτησίας τους, προβάλλονται τα ακόλουθα: 1) Κατά παραβίαση του άρθρου 14 παρ. 10 του Ν. 998/1979 δεν ελήφθη υπόψη η ...../04-09-1977 αναφορά του Δασάρχη Λάρισας, στην οποία όλο το κτήμα ..... περιγράφεται, κατόπιν αυτοψίας, ως αγροτικό, με αναφορά σε ιδιωτικά συμβολαιογραφικά έγγραφα, σε διαγράμματα διανομής του έτους 1931 και σε άδειες εκχέρσωσης της περιόδου 1950-1960 ούτε και το ...../19-09-1977 έγγραφο του Δασάρχη Λάρισας, στο οποίο αναφέρεται ότι "..... ο ..... (δικαιοπάροχος του αιτούντος) κατέχει αγρόκτημα που είναι ιδανικό μερίδιο μεγαλύτερου αγροκτήματος υπό την ονομασία ..... Έτσι επειδή πρόκειται για αγροτεμάχιο δεν υπάγεται στις διατάξεις του Δασικού Κώδικα ώστε να δεσμεύεται κάθε πράξη μεταβιβάσεως από μας". η αυτή δε παράλειψη αποτελεί και παραβίαση της αρχή της χρηστής διοίκησης διότι δεν λαμβάνεται υπόψη η συνεχής χρήση της ένδικης έκτασης ως αγροκτήματος από το 1926 έως σήμερα βάσει κοινοτικών επιδοτήσεων. 2) Η αιτιολογία που παρέχει η Διοίκηση ως προς το χαρακτηρισμό της ένδικης έκτασης ως δασικής είναι ανεπαρκής, διότι η φωτοερμηνεία των αεροφωτογραφιών του έτους 1945 που χρησιμοποιήθηκαν είναι επισφαλής, καθώς δεν αποδίδει την πραγματική κατάσταση (εγκατάλειψη της καλλιέργειας των αγρών εξαιτίας της κατοχής και του εμφυλίου πολέμου και επανακαλλιέργεια αυτών αμέσως μετά τη λήξη των έκτακτων συνθηκών πολέμου), ενώ δεν εκτιμήθηκαν προσηκόντως από τη Διοίκηση οι αεροφωτογραφίες μετά το έτος 1960, οι οποίες εμφανίζουν την έκταση ως αγροτική ούτε δε και μεταγραφέντες τίτλοι ιδιοκτησίας των αιτούντων που ανάγονται σε χρόνο προγενέστερο της 23-02-1946. 3) Οι ένδικες εκτάσεις δεν συνορεύουν με όμορες εκτάσεις με δασικό χαρακτήρα ώστε να αποτελούν με αυτές οργανική ενότητα, αντιθέτως δε συνορεύουν με αγροτεμάχια που μετείχαν σε αναδάσμο (τα όρια του οποίου λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη από τη Διοίκηση κατ' άρθρο 3 Ν. 4164/2013) και είχαν, ως εκ τούτου, αδιαμφισβήτητα, μη δασικό χαρακτήρα. 4) Ενόψει του αποδεδειγμένου, κατά τον αιτούντα, χαρακτήρα των ένδικων εκτάσεων ως αναγνωρισμένων έναντι του Δημοσίου ιδιωτικών, είναι εσφαλμένος ο εν μέρει χαρακτηρισμός τους από τη Διοίκηση ως δασικών με χορτολιβαδικό χαρακτήρα, τούτο δε είναι αντίθετο προς το άρθρο 3 παρ. 5 του Ν.

998/1979, κατά το οποίο, στις διατάξεις του Δασικού Νόμου δεν υπάγονται οι εκτάσεις που έχουν αναγνωριστεί ως ιδιωτικές με έναν από τους τρόπους του άρθρου 10 του Ν. 3208/2003, εν προκειμένω οι ένδικες εκτάσεις αναγνωρίστηκαν ως ιδιωτικές δυνάμει της ...../28-10-1977 άδειας που εκδόθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 του από 03-09-1924 Νομοθετικού Διατάγματος (που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του Ν. 3250/1924, Α' 324) για την αποφυγή κατάτμησης αγροτικού κλήρου συνολικής έκτασης άνω των 250 στρεμμάτων, καθώς και της ...../03-10-1977 απόφασης του Νομάρχη Λάρισας περί άρσεως των περιορισμών του άρθρου 2 του Ν. 3250/1924 για τη μεταβίβαση αγροτικού κλήρου.

10. Επειδή, η κρίση της Διοίκησης (του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών Λάρισας) ότι οι επίμαχες εκτάσεις δεν εμπίπτουν σε κάποια από τις κατηγορίες της 153394/919/2017 υπουργικής απόφασης περί του τρόπου και της διαδικασίας διόρθωσης πρόδηλων σφαλμάτων κατά την κατάρτιση των δασικών χαρτών, είναι νόμιμη. Τούτο δε διότι το ...../19-09-1977 έγγραφο του Δασάρχη Λάρισας δεν αποτελεί έγγραφο πληροφοριακού χαρακτήρα που χαρακτηρίζει τελεσίδικα μια περιοχή ως μη δασική και δεν επιτρέπει την επανεξέταση του χαρακτήρα της, καθώς δεν παραπέμπει σε τοπογραφικό διάγραμμα στο οποίο να αποτυπώνεται ορθώς το εμβαδόν και τα όρια της έκτασης με τρόπο ώστε να μην καταλείπεται αμφιβολία για την ταυτότητα της επίμαχης έκτασης (βλ. και την ...../04-10-2016 εγκύκλιο του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα "Οδηγία εφαρμογής της παρ. 10 του άρθρου 14 του Ν. 998/1979 ως ισχύει, όπως αυτή προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 12 του Ν. 4315/2014"), συνεπεία δε της έλλειψης αυτής το περιεχόμενο του ως άνω εγγράφου αμφισβητείται από τη Διοίκηση και δεν δύναται να θεωρηθεί ότι η προσβαλλόμενη κρίση της επίμαχης έκτασης ως δασικής συνιστά "ειδικό σφάλμα που οφείλεται σε παράλειψη απεικόνισης πράξεων της διοίκησης πριν την κύρωση του δασικού χάρτη" κατά τα οριζόμενα στην Υπουργική Απόφαση 153394/919/2017. Εξάλλου, ούτε ως αναγνωρισμένη έναντι του Δημοσίου ιδιωτική χορτολιβαδική έκταση δύναται να θεωρηθεί η επίμαχη έκταση, ώστε να εξαιρεθεί αυτομάτως της εφαρμογής των διατάξεων της δασικής νομοθεσίας κατά την 153394/919/2017 Υπουργική Απόφαση, διότι η απόδειξη της κυριότητας των δικαιωπαρόχων του αιτούντος βάσει ιδιωτικών συμβολαιογραφικών εγγράφων που αναφέρονται αορίστως στο χαρακτήρα της περιοχής ως μη δασικού - αγροτικού, έστω και αν στηρίζεται στην προηγούμενη έκδοση αποφάσεων του Υπουργού Γεωργίας και του Νομάρχη Λάρισας περί μεταβιβάσεως αγροτικού κλήρου (κατά το άρθρο 10 παρ. 1 τμήμα ΙΙΙ περ. ζ' του Ν. 3208/2003), δεν αποτελεί ευθεία απόδειξη και για το χορτολιβαδικό - μη δασικό χαρακτήρα της περιοχής αλλά επιβάλλει την εκφορά περαιτέρω κρίσεων εκ μέρους της Διοίκησης για το χαρακτήρα της έκτασης (ταυτοποίηση της έκτασης, αντιπαραβολή και σύγκριση των δεδομένων αυτών με άλλα στοιχεία του φακέλου, διαχρονική εξέταση αεροφωτογραφιών, έκδοση αδειών εκχέρσωσης κλπ.), με συνέπεια, η προσβαλλόμενη συμπερίληψη της επίμαχης έκτασης στο δασικό χάρτη της περιοχής να μη δύναται να διορθωθεί με τήρηση της διαδικασίας διόρθωσης λόγω προδήλου σφάλματος.

11. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, και λαμβανομένου υπόψη ότι και οι λοιποί προβαλλόμενοι ισχυρισμοί του αιτούντος κατέτειναν στην απόδειξη του χαρακτήρα των ένδικων εκτάσεων ως αγροτικών - μη δασικών, η Διοίκηση (ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Δασών Λάρισας) όφειλε, εφόσον έκρινε - νομίμως κατά τα προαναφερόμενα - ότι τα προβαλλόμενα από τον αιτούντα ως "σφάλματα" του δασικού χάρτη δεν είναι πρόδηλα, να παραπέμψει τις αιτήσεις για διόρθωση πρόδηλου σφάλματος στην αρμόδια Επιτροπή Αντιρρήσεων, με καταβολή, βεβαίως, του σχετικού τέλους, προκειμένου η εν λόγω Επιτροπή να κρίνει, κατά πρώτον, μετά από πρόσκληση του αιτούντος προς καταβολή, εντός

συγκεκριμένου ευλόγου χρονικού διαστήματος, του αναλογούντος τέλους, εάν οι ως άνω αιτήσεις κατατέθηκαν εντός της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων, σε καταφατική δε περίπτωση και εφόσον πληρούνται οι αντίστοιχες νόμιμες προϋποθέσεις, να τις εξετάσει ως αντιρρήσεις. Μη πράττοντας δε τούτο η Διοίκηση έσφαλε και για το λόγο αυτό η παράλειψή της να διαβιβάσει τις αιτήσεις του αιτούντος στην αρμόδια Επιτροπή Αντιρρήσεων, όπως αυτή εμπεριέχεται στην προσβαλλόμενη κύρωση του δασικού χάρτη της Π.Ε. Λάρισας (Δ' 14/02-02-2018), είναι μη νόμιμη και πρέπει να ακυρωθεί.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Δέχεται τις αιτήσεις.

Ακυρώνει την παράλειψη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών Λάρισας να διαβιβάσει στην αρμόδια Επιτροπή Αντιρρήσεων την αίτηση του αιτούντος για διόρθωση πρόδηλων σφαλμάτων του δασικού χάρτη Π.Ε. Λάρισας, καθ' ο μέρος αφορά τις εκτάσεις ιδιοκτησίας του, όπως η παράλειψη αυτή εμπεριέχεται στην προσβαλλόμενη πράξη κύρωσης του δασικού χάρτη Π.Ε. Λάρισας (Δ` 14/02-02-2018), σύμφωνα με το αιτιολογικό.

Διατάσσει την απόδοση των καταβληθέντων παραβόλων.

Επιβάλλει σε βάρος του καθού Ελληνικού Δημοσίου τη δικαστική δαπάνη του αιτούντος, η οποία ανέρχεται σε εννιακόσια είκοσι (920,00) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 15 Νοεμβρίου 2018.

Ο Πρόεδρος του Ε` Τμήματος

Η Γραμματέας

Η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια Συνεδρίαση την 1η Αυγούστου 2019.

Ο Πρόεδρος του Β` Τμήματος Διακοπών

Η Γραμματέας